

exploratum est; ipsa pleraque bona sunt, sed quae leguntur in cod. Vat. 9126 reliquis mendosiora, et adsunt item inter haec duo tituli interpolati fictive n. 4090. 376*. Hodie tituli in ea domo olim servati uno excepto qui adhuc ibi prostat aut Veronae sunt in museo publico aut Romae in Vaticano. — Ad hos accesserunt aliquot tituli a GVALTIERIO excepti Carsioliis et servati inter Antinoriana; alii relati a LVPIO; alii quos episcopus Marsorum Camillus ROSSIVS (vide p. 347 n. X) ibi descripsit editi a Clemente Cardinalio; deinde quos repperit Carsioliis GARRVCCIVS ediditque *Bullettino Napoletano, Nuova Serie* vol. 7 (1859)

p. 184—184; item quos excepti ibi Car. Lud. VISCONTI et scriptos nobiscum communicavit, edidit autem in eph. *Giornale Arcadico, Nuova Serie* vol. 1 (a. 1857 Ian. Febr.); denique quos mea causa ea loca peragrans collegit Henricus STEVENSON, quorum quosdam cum eo communicavit Petrus Aloisius DE VECCHIS Oricolae habitans.

Complectitur caput titulos repertos in pagis Rocca di Botte, Arsoli, Rio Freddo, Oricola, Pereto, Carsoli, Poggio Ginolfo, Pietrasecca, qui vici omnes sunt a dextra Anienis. Subiaci reperti, item qui in sinistra ripa Anienis prodierunt edentur cum Tiburtinis.

4051 fragmenta quae sequuntur scripta sunt litteris magni moduli aequalibus omnibus; marmor n. 7 subnigrum est, reliquorum album. Prodierunt his ultimis annis in parietinis quae sunt a dextra Valeriae Roma venienti ad mil. c. XXXVI mille p. fere ab ipsa via inter Anienem fluvium et Arsoli oppidum, non longe a diverticulo viarum Valeriae et Subiacensis memorato Frontino de aqu. 7. Extant Arsoli in hortis Massimi praeter n. 3 quod desideratur. N. 6, quod Arsulis in ara ecclesiae S. Mariae non longe ab illo loco distantis repperit FABRETTIVS, his adiunximus coniectura.

<p>398/408 imperator. caesaribus domi optimis providentissimisque ueneranda antiquitate romana quorum aqua non modo nocebat ueteri ductu addito insupe</p>	<p>1 NIS NOSTRIS FLAVIIS ARCADIO ET CONSILIIIS INLVSTRIS ET PRAECLA RIBVS PVBLICAE MONVMENTA VIRBANICIANAE SED ET VAS R IN IBI MEATV NOVO IVVANTE ETIAM</p>	<p>2 honorio fratribus victor ri uiri fl. stiliconis com niuersa bona quae capta sunt tatem urbis per immen praef. urb. quintilio?</p>	<p>3 IBVS AC TRI ITIS ET MAGI A GILDONE HO SA SPATIA GIGNEBAT AET</p>	<p>4 umfatoribus sem lstri utriusque mil PUBLICO donan B SOV DISPOSITIONE egregia</p>	<p>5 PER AV ITIAE PARENTIS SV DO FORMAS AD ANIENIS S AC PERNIC AVERTI OPORT SERVNT</p>				
<p>6 SALVIS · DD · N P E R P E T F O R M A M</p>	<p>7 RIBVS SEN VVM ALVE</p>	<p>8 S QVIBVS ET PALVDES SICCARVNT TAS HABERE NON POTVIT AD PVRGANDAS CITAQVE MERITA SENATVS POPVLVSQVE VM ET INLVSTREM QVINTILIVM S CONSECRAVIT DEDICAVITQVE</p>			<p>9 VI EPI</p>	<p>10 MIS C</p>	<p>11 SSA B R</p>	<p>12 A</p>	<p>13 VI</p>

N. 6 Fabrettius edidit de aquis p. 98; n. 2. 3. 4. C. L. Viscontius et in schedas rettulit et edidit *Giorn. Arcad.* N. S. 1 (1857) p. 63; omnia fragmenta exceptis n. 3. 6 descripsit Stevenson.

Eiusdem tituli partes esse fragmenta 1. 2. 5 confirmant iudice Stevensonio interstitia versuum aequabilia et margines supra et infra eiusdem altitudinis. Etiam fragmenti 4 litterae eiusdem altitudinis sunt nec differt versuum interstitium. Scriptus fuit titulus in tabulis compluribus, quae singulae longae fuerunt m. 1.40 litterasque habuerunt per singulos versus a vicenis ternis ad vicenas septenas. Tabula enim prima cum a dextra certe integra sit, item quinta tam a dextra quam a sinistra, item secunda a sinistra, adsumptis supplementis ex parte certis, quae intercedunt inter eam et quintam, apparet tabulam integram, cuius pars est secunda, aequasse primam et quintam et duas alias eiusdem magnitudinis ante primam et inter primam et secundam desiderari. — Fr. 3 Viscontius in schedis sic exhibet quasi adhaereret fragmento secundo:

AETO
GIGNEBAT
DISPOSITIONE

Litteras fractas v. 4 fuisse STEP dimidiatas probabiliter coniecit Stevenson. — Littera L eminet peraeque.

Gildo ex regulis Mauris oriundus comes et magister utriusque militiae per Africam imperante Theodosio contra imp. Honorium cum rebellasset a. 397, anno sequenti devictus est et interfectus. Ad bona eius, quae amplissima fuerunt (cf. Claudian. bell. Gild. 157 seq.: *privato iure tenetur exigui speciei fundi, quod Nilus et Atlas dissidet, occiduis quod Gadibus arida Barce quodque Paraetonia secedit litore Tingis, hoc sibi transcripsit proprium: pars tertia mundi unius praedonis ager*), pertinent constitutiones quinque imp. Honorii quas subieci: 1) a. 399 Dec. 1 (C. Th. 9, 42, 16) *ad Peregrinum comitem et procuratorem divinae domus. Ex possessionibus Gildonis, quae ad nostrum aerarium sunt devolutae, canonem omnium titularum ex integro sollemni more imputata cautione solvi praecipimus.* 2) a. 400 Iun. 8 (C. Th. 7, 8, 7). *Pompeiano proconsuli Africae. Praedia ex Gildonis hostis publici et satellitum eius bonis sociata domui nostrae ne transeuntes hospitii gratia intrent, ut sciant omnes a possessoribus nostris penitus abstinendum: quinque auri libras multae nomine inferre cogendo quisquis praedium nostrum manendi causa importunus intraverit.* 3) a. 405 Apr. 20 (C. Th. 9, 42, 19). *Ursicino comiti sacrarum largitionum. Possessiones, quae ex bonis Gildonis aut satellitum eius in ius nostrae serenitatis retentae sunt, ab occupatoribus nostro patrimonio adgregentur cet.* 4) a.

408 Nov. 11 (C. Th. 9, 40, 19). *Donato proconsuli Africae. Satellites Gildonis custodiis mancipentur et proscriptione damnentur.* 5) a. 409 Aug. 6 proposita Karthagine (C. Th. 7, 8, 9) *Sapidiano. Licet proxime iusserimus quinque librarum auri condemnatione proposita praedia quae ex Gildonis bonis ad nostrum aerarium delata sunt, ab hospitibus excusari, nunc etiam praecipimus, ut omnes domus ex eodem iure venientes, in quibuslibet civitatibus sint constitutae, ab hospitibus excusentur, quo possint conductores facilius inveniri cet.* Quod his constitutionibus quodammodo indicatur bona Gildonis ad exemplum Plautianorum sub Severo (cf. *procurator ad bona Plautiani* vol. III n. 1464) post confiscationem mansisse sub administratione propria, confirmat Notitia Dignitatum Occidentis c. 12, ubi sub dispositione comitis rerum privatarum secundo loco nominatur comes Gildoniaci patrimonii. Unde necessario sequitur reditus eos ad certum usum et duraturum destinatos esse; is tamen qui fuerit, auctores non tradiderunt. Nam quod significant tituli urbani (vol. VI n. 1487: *imperatoribus invictissimis felicissimisque dd. nn. Arcadio et Honorio fratribus senatus populusque Romanus vindicata rebellionem et Africae restitutione laetus, item n. 1730: Flavio Stilichoni . . . Africa consiliis eius et provisione liberata ex s. c.*) eam victoriam urbi Romae laetissimam fuisse, id eo recte referetur, quod rebellante Gildone

commeatibusque ex Africa interceptis gravissima fame vexata est, eo autem devicto status rerum urbanarum in melius mutatus (Symmachus ep. 7, 38: *iam spes melior urbis maestae vultum serenat et alimonia, interim proviso fulta subsidio, frugis Libycae stipulatur adventum*). Sed extitisse arcam formis urbis reficiendis destinatum ostendunt Symmachus (rel. 20: *ex formarum conditis*) et novella Valentiniani III

quinta de pantapolis (in fine: *cespes formensis*). Eam arcam ex Gildoniaco patrimonio auctam esse cum iam hic titulus doceat, poterit item comparari, quod ex constitutione data a. 399 Nov. 27 (C. Th. 15, 2, 8) intellegitur, eo tempore sumptu publico formam Augustam (Frontinus de aquaeduct. 12 cet.) in Campania relectam esse.

4052 [= 5685] ara quadrata cum tympano. In ruderibus Carsiolorum in loco dicto *la fonte di Civita* in vinea Ant. Ferrari de Oricula GVALT. *Al largo di Nasetta* GARR. In casa rustica de Vecchis GORI, STEVENSON.

in tympano:
urceus et patera

<i>a sinistra:</i>	CERERI · SACR	<i>a dextra:</i>
patera et infra	vir vir ti- mulier	urceus, infra
ovis	bovem biis stolata ad	sus
	ducens canens tripodem	
	stat sacri-	
	ficans	

in postica:
truncus lauri

Recognovit Stevenson. Gualtierius ms. apud Antinorium; Garrucci *Bull. Nap.* N. S. 7 p. 184; Gori *guida a Tivoli* 4 p. 34.
1 sic Stev., ... FRI SACR Garr., SACR Gualt. Gori.

4053 [= 5684] in lapide Tiburtino. Pereti apud Vindittium VIND. Romae in museo Vaticano VISC. Ibi est *gall. lap.* inter sacros pariete primo. *Journ. n. 6732*

PHILARGVRVS · VILICVS · CORRI
AED · LAR · D · S · P · F · C

Recognoverunt Henzen et Stevenson. Est in vol. I n. 1305 et in tabula Ritscheliana LXXVI. Vinditti apud Vulpium Lat. vet. 10 (1745) p. 681 et Revillam ms. f. 7. 33. 35 et cod. Vat. 9126 n. 6 et 9127 f. 340 et Amadutium ms. (inde Marini cod. Vat. 9122 f. 19); E. Q. Visconti cod. Paris. 9697 f. 142.

2 fin. c in lapide cerni ait Ritschl, negat qui lapidem data opera admotisque scalis recognovit Stevenson.

4054 [= 5694] Pereti apud Vindittium VIND. Romae in museo Vaticano VISC. Ibi extare negat STEVENSON.

I N P E R I O
L · TITIEI
L · EGN
EX · S · C

Vinditti apud Vulpium Lat. 10 p. 680 et apud Revillam f. 30 et cod. Vat. 9127 f. 340 et apud Amadutium; Visconti cod. Paris. 9697 f. 142.

2 sic Vind., L·TITI·E| Visc.

4057 [= 5698] titulus monumenti rotundi. Arsoli in porticu domus Massimi REV. Ibidem in hortis STEV.

L · ANINIVS · L · L · EROS
LICTOR
AVGVSTI · CAESARIS
EX · TESTAMENT · ARBITRATV
5 THIASI · L

4055 [= 5686] *colonna alta due palmi e mezzo, ritrovata fra le ruine dell' antico Carseoli si conserva nel cortile della casa di D. Antonio di Vendetti in Pereto* REV.

P P E S S C E N I T I
A E X S N D E R C O R I
H I L A R S V N M I
A N I O C V S · P V Q · S
5 M · R B R I V S · M · L · N
A E X S N D E R · S A
F A C C V

Revillas f. 46; Amadutius ms. (inde Marini cod. Vat. 9122 f. 103).

1—4 in fine fractos dat Am. — 1 PISSCENITI Rev. — 2 AESNER CORRI (CORI Mar.) Am., AEXSADER CORI Rev. — 3 VIAT/... Am. — 5 M·RBRIVM·LV... Rev. — 6 AESNER·SA Am., AEXSADER·SA Rev. — 7 F·C·C Am.

4056 [= 5687] *trovata nella villa di Don Antonio di Vendetti poco lontano da Pereto; esiste nel cortile della di lui casa* REV. In Carsiolorum ruinis paucis abhinc annis effossa VIND. Arsoli nuperrime rep. VENVTI (1739). Veronae in museo MAFF. (1749) et RELIQVI. Ibidem adhuc n. 532. — Falsum exemplum Romae in museo marchionis Locatelli (*in faccia a S. Carlo al Corso*) viderunt BONADA MARIN.

Æ E R E N N I A E
C V P R E S S E N I A E
E T R V S C I L L A E · A V G
C O N I V G I · D · N · D E C I
5 A V G · M A T R I · A V G G
N · N · E T C A S T R O R
S · P · Q · C

Descripsi. Rodolphinus Venuti misit Muratorio d. 24 Mart. 1739 (inde Mur. ed. 1036, 4) ediditque numism. antiq. 2 (1744) p. 40; Revillas ms. f. 35. 38; Vinditti cod. Vat. 9126 n. 13; Amadutius ms.; Maffei M. V. 102, 4 (inde Donat. 146, 7). Falsum exemplum referunt Bonada *carm. t. I* p. 198 et Marini cod. Vat. 9121 f. 52 qui damnat. Orelli 994.

Recognovit Stevenson. Revillas ms. f. 4 et apud Mur. ms. 18, 224, ed. 886, 10; Brocchi ms.; Marocco 11, 166; Garrucci *Bull. Nap.* N. S. 7 p. 184; C. L. Visconti ms. et *Giorn. Arcad.* N. S. 1 (1857) p. 59.

4058 [= 5689] Pietraseccae in praedio Iohannis de Angelis in Vallevito.

AVRVNCVLEIAE · I · L ·
SOCRATIA · C · APPVLEIO · C · F
ANI · FIRMO · C · LEG · III · SCITICAE
AVRVNCVLEIO · C · L · LATRONI
5 AVGVSTALI

Rossi apud Cardinalium *iscr. ant.* n. 336.
1 lege AVRVNCVLEIA · L · L · — 3 requiritur 7·LEG·III·SCYTHICAE. — 4 in. deest praenomen.

4059 [= 5688] Pereti apud Vindittium VIND. Romae in museo Vaticano VISC. Ibi est *gall. lap. magistr. I. Journ. n. 6929* xxviii, 22

TITIEDIO · FLACCO
FIL · TR · MIL · II · LEG · X · GEM
PRAEFECT · FABR · BIS
IIII · VIR · IVR · DIC · QVIN

Henzen, Stevenson, Dressel recognoverunt. Vinditti apud Vulpium Lat. vet. 10 (1745) p. 679 et apud Revillam f. 7. 38 et apud Amadutium ms. (inde Marini cod. Vat. 9122 f. 128 ex schedis Amadutii) et cod. Vat. 9126 n. 7 et cod. Vat. 9127 f. 340; Visconti cod. Paris. 9697 f. 125. 142, cod. Paris. 7 f. 124.

1 quae inclinavi, hodie desiderantur. — TITIEDIO potius fuisse quam TITTIEDIO ait Dressel. — 2 GEM priores, hodie vestigia tantum remanent.

4060 Carsioliis GARR. Arsulis in hortis Massimi STEV.

m. peTRonIO·M·f
ANN · XXII/
HIC SEPVLTV
L · PETRONIVS
5 M · F · FRATER
COH · VI · PR · POS

Recognovit Stevenson. Garrucci *Bull. Nap.* N. S. 7, 183, cui descripsit Barbatius.

1 F·NIO·M·I Garr., III·I·I·IOM Stev. — 6 fin. PO.. Garr. Significatur *coh(orte) VI pr(inceps) pos(terior)* omisso vocabulo legionis, cuius omissionis alterum exemplum non novi.

4061 Carsioliis ad fontem bipertita GARR. Hodie pars prior infixata est ponti Carsiolano.

M · ANNEIVS · Q · F · ANI · M · ANNEIVS
POSTVMVS · AVGVSTI · R

Recognovit Stevenson partem priorem. Utramque ed. Garrucci *Bull. Nap.* N. S. 7, 182. Hiatus non indicat Garr.

LXXXVII. CARSOLI (p. 382. 682).

ad n. 4051. Primi tituli v. ultimum magis sic constituendum esse arbitror: [*instaurari paludesque pe[r] in[via] meatu novo . . . averti oportere iussurunt.*]

ad n. 4056. Est cum praescriptione 'Carsoli, nunc Arsoli 1739', scripta ut videtur manu Rodulphini Venuti, inter schedas Guarnerianas Pisaurenses. — Falsum exemplum Romae *nella bottega di Nicolo Venuti scarpellino in Campo vaccino* descripsit d. 12 Oct. 1748 Gallettius (cod. Marucell. A. 77 f. 164).

ad n. 4076. Pro *Collis* scr. *Cellis*.

XC. AMITERNVM (p. 397. 683).

ad n. 4177. Non Amiterni, sed Albae ad Fucinum repertam esse ait Garruccius, ipse suum errorem emendans in appendice ad syllogem nuper edita p. 23.

ad n. 4192 Maj. 26. Fortasse huc pertinet quod scribit Suetonius Tib. 17: *quas ob res* (gestas in Illyrico et in Germania a. 762) *triumphus ei decretus est multique et magni honores: censuerunt etiam quidam, ut Pannonicus, alii ut Invictus, nonnulli ut Pius diceretur: sed de cognomine intercessit Augustus, eo contentum repromittens, quod se defuncto suscepturus esset.* Id si ita est, supplementa ita fere formari poterunt: [*fer. ex. s. c. quo]d eo die [a senatu Ti.] Caesar [appellatus] invictus est [nec accepit].*]

ad n. 4194. Nomen Sex. Sentii Caeciliani explet lapis miliarius Thevestinus C. VIII n. 10165, ut ostendi ibidem in praefatione p. XX.

ad n. 4271. Dele; est Firmana suo loco relata n. 5361.

XCI. AGER AMITERNINVS (p. 412).

ad n. 4372. Ante AICAS excidit T., ut ostendit adnotatio.

CII. Inter Forum novum et Cures (p. 461. 686).

ad n. 4861. Redit infra n. 6364 collocata Poggii Aemiliani, excepta ita fere ut correxi.

CIII. TREBVLA MVTVESCA (p. 463. 686).

ad n. 4119. Conferendus titulus repertus Edessae in Macedonia (Eph. epigr. vol. 2 p. 476 n. 1052): *D. m. Epicteto nutricio Mulvia C. f. P[la]cida patrona, Tadi Nepotis leg. pro pr. provinc. Macedoniae.*

ad n. 6364. Dele; legitur supra n. 4861.

CIII. CVRES SABINI (p. 471).

ad n. 4969. 4972. Apud A. S. Mazochium († 1771) in schedis ms. tituli leguntur coniuncti ut apud Gallettium et Sperandium loco non adscripto. Huius varia lectio haec est: 1 ...VS — 2 SAB·SVIS·PECVNIS·NYMPHEVM — infra fractus datur.

CV. Ager a dextra Vomani superioris (p. 484).

ad n. 5046. Recognovit nuper Barnabeus et emendavit sic:

RANIA · C F
VICTORIAE
L · M